Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000558

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-03-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №109 від 09.04.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коновалова Надія Олександрівна
2. Nadiia O. Konovalova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 20-03-2026

Спеціальність за освітою: Дошкільна освіта

Місце роботи здобувача: Приватна організація «Приватний заклад дошкільної освіти «ЛІТТЛ ГРЕЙТ»

Код за ЄДРПОУ: 44149859

Місцезнаходження: вулиця Глибочицька, Київ, 04052, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11941

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.23

Тема дисертації:

1. Формування іншомовної (іспано-української) комунікативної компетентності у дітей середнього дошкільного віку в умовах природнього білінгвального середовища

2. Formation of foreign-language (Spanish-Ukrainian) communicative competence in children of middle preschool age in the conditions of a natural bilingual environment

Реферат/анотація:

1. За результатами аналізу наукової літератури були представлені теоретичні засади дослідження. Запропоновано визначення поняття іншомовної комунікативної компетентності дітей середнього дошкільного віку як інтегрованої якості особистості, основою якої є мовні та соціокультурні знання, навички і уміння, досвід, ціннісне відношення до іншомовної мовленнєвої діяльності, загальнокомунікативні якості особистості, які, взаємно актуалізуючись, забезпечують здійснення реальної мовленнєвої діяльності з носіями іноземної мови відповідно соціокультурних особливостей іноземної мови і дають можливість ефективно досягти мети комунікації у межах вікових особливостей означеного віку. Представлено багаторівневу структуру іншомовної комунікативної компетентності дітей середнього дошкільного віку, до

складу якої входять мовленнєвий, соціокультурний, особистий та ціннісний компоненти. Зроблено висновок, що формування іншомовної комунікативної компетентності передбачає розщеплення комунікативної компетентності на компетентність в іноземній та рідній мові, що створює умови розвитку білінгвізму. Сформульовано визначення дитячого білінгвізму як володіння дітьми комунікативною компетентністю у двох мовах на рівні, що відповідає нормам їх мовленнєвого розвитку, яке забезпечує ефективну комунікацію обома мовами в реальних ситуаціях спілкування відповідно до вікових особливостей дітей. Згруповано класифікації видів дитячого білінгвізму за обсягом та характером білінгвізму і особливостями процесу його оволодіння. Охарактеризовано особливості формування іншомовної комунікативної компетентності у дітей середнього дошкільного віку та узагальнено механізми оволодіння іноземною мовою означеною категорією дітей. Зроблено висновок, що для дошкільників єдиним доцільним способом формування іншомовної комунікативної компетентності є оволодіння мовою під впливом мовного середовища. Резюмований позитивний вплив раннього оволодіння іноземною мовою у випадку формування рівноцінного білінгвізму. Запропоновано визначення поняття природного білінгвального середовища як засобу формування іншомовної комунікативної компетентності у дітей середнього дошкільного віку, під яким розуміємо зосереджене на змісті комунікації та живому спілкуванні із дотриманням природних етапів онтогенезу мовлення дітей мовне середовище іноземною мовою, що представляє собою сукупність просторових, суб'єктних, мовленнєво-комунікаційних, мотиваційних умов та умов предметного світу, в яких відбувається оволодіння дитиною іншомовною комунікаційною компетентністю, у його взаємодії та співвідношенні із мовним середовищем рідною мовою. Проаналізовано зарубіжний та вітчизняний досвід щодо формування іншомовної комунікативної компетентності у дітей середнього дошкільного віку та виокремлено контексти оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю. Зроблено висновок, що контекст має вплив на вибір засобів, способів та прийомів формування іншомовної комунікативної компетентності у дітей середнього дошкільного віку. Із метою дослідження стану сформованості іншомовної комунікативної компетентності у дітей середнього дошкільного віку розроблено критеріально-діагностичний інструментарій, який включає критерії та показники сформованості іншомовної комунікативної компетентності, а також методики її діагностики. Серед критеріїв сформованості іншомовної комунікативної компетентності було виділено лінгвістичний критерій, критерій соціокультурних знань та навичок та критерій загальнокомунікативних навичок та орієнтирів. За результатами діагностики актуального стану сформованості іншомовної комунікативної компетентності на констатувальному етапі дослідження як у дітей контрольної, так і експериментальної групи виявлений дуже низький - низький рівень володіння іноземною мовою за лінгвістичним критерієм та здебільшого середній рівень за критеріями соціокультурних знань та навичок і загальнокомунікативних навичок та орієнтирів. Відповідно, на основі аналізу та систематизації науково-теоретичних засад формування іншомовної комунікативної компетентності у дітей середнього дошкільного віку розроблено педагогічні умови такого формування як комплексу взаємопов'язаних та взаємодіючих об'єктивно існуючих чи суб'єктивно-створених ключових обставин та факторів, що визначають характер та особливості природнього білінгвального середовища як засобу формування іншомовної комунікативної компетентності у дітей середнього дошкільного віку та детермінують результат такого формування. Визначено, що педагогічними умовами формування іншомовної комунікативної компетентності у дітей середнього дошкільного віку засобом природнього білінгвального середовища є: використання методу імерсії у якості засобу формування іншомовної комунікативної компетентності у межах закладів дошкільної освіти; дотримання максимально пропорційної присутності другої мови у житті дитини; планування мовленнєвого розвитку.

2. Based on the results of the analysis of scientific literature, the theoretical foundations of the study were presented. A definition of the concept of foreign-language communicative competence of children of middle preschool age is proposed as an integrated quality of personality, the basis of which is linguistic and sociocultural knowledge, skills and abilities, experience, value attitude to foreign-language speech activity, general communicative qualities of personality, which, mutually actualizing, ensure the implementation of real speech activity with native speakers of a foreign language in accordance with the sociocultural features of the foreign

language and make it possible to effectively achieve the goal of communication within the age characteristics of the specified age. A multilevel structure of foreign-language communicative competence of children of middle preschool age is presented, which includes speech, sociocultural, personal and value components. It is concluded that the formation of foreign-language communicative competence involves the splitting of communicative competence into competence in a foreign and native language, which creates conditions for the development of bilingualism. The definition of child bilingualism is formulated as children's mastery of communicative competence in two languages at a level that corresponds to the norms of their speech development, which ensures effective communication in both languages in real situations of communication in accordance with the age characteristics of children. Classifications of types of child bilingualism are grouped according to the scope and nature of bilingualism and the features of the process of its acquisition. The features of the formation of foreign-language communicative competence in children of middle preschool age are characterized and the mechanisms of mastering a foreign language by this category of children are generalized. It is concluded that for preschool children the only appropriate way of forming foreign-language communicative competence is language acquisition under the influence of the language environment. The positive impact of early foreign language acquisition in the case of the formation of balanced bilingualism is summarized. A definition of the concept of a natural bilingual environment is proposed as a means of forming foreign-language communicative competence in children of middle preschool age, by which we understand a foreign-language environment focused on the content of communication and live interaction with adherence to the natural stages of speech ontogenesis of children, which represents a set of spatial, subject-related, speech-communication, motivational conditions and conditions of the material world in which the child's acquisition of foreign-language communicative competence takes place, in its interaction and correlation with the language environment of the native language. Foreign and domestic experience regarding the formation of foreign-language communicative competence in children of middle preschool age is analysed and contexts of acquiring foreign-language communicative competence are distinguished. It is concluded that the context influences the choice of means, methods and techniques for forming foreign-language communicative competence in children of middle preschool age. In order to study the state of formation of foreign-language communicative competence in children of middle preschool age, a criteria-diagnostic toolkit was developed, which includes criteria and indicators of the formation of foreign-language communicative competence, as well as methods for its diagnosis. Among the criteria for the formation of foreign-language communicative competence, the linguistic criterion, the criterion of sociocultural knowledge and skills, and the criterion of general communicative skills and orientations were identified. Based on the results of the diagnosis of the actual state of formation of foreignlanguage communicative competence at the ascertaining stage of the study, both in children of the control and experimental groups, a very low to low level of foreign language proficiency was revealed according to the linguistic criterion and mostly an average level according to the criteria of sociocultural knowledge and skills and general communicative skills and orientations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Коновалова Н. О. Особливості формування іншомовної комунікативної компетентності у дітей середнього дошкільного віку. Гуманізація навчально- виховного процесу. 2023. № 1 (103). С. 155-165.

- 2. Коновалова Н. О. Білінгвізм дітей середнього дошкільного віку: теоретичні основи. Гуманізація навчально-виховного процесу. 2023. №2 (104). С.90- 97.
- 3. Konovalova N. Foreign language communicative competency: content and structure. Освітньо-науковий простір. Вип. 5 (2-2023). С.86-92.
- 4. Konovalova N. Experience of bilingual countries in the issue of mastering the minoritylanguage: effective borrowing into preschool pedagogy of ukraine in order to form foreign language communicative competence in children of middle preschool age. Science Rice: Pedagogical Education. №1(58)2024. P. 46-55
- 5. Tsvietkova H., Konovalova N. Pedagogical conditions for the formation of foreign language communicative competence in children of middle preschool age through the language environment. Перспективи та інновації науки. № 4(50) 2025. P. 101-115.
- 6. Konovalova N. The language environment as a means of developing foreign language communicative competence in middle preschool children. International Science Journal of education and linguistic. V. 4 No. 1 (2025). P. 30-39.
- 7. Tsvietkova H., Konovalova N. The influence of ukrainian-language preschool education institutions on the development of foreign language communicative competence in middle preschool-age children. Institutio infantium. No. 1 (2025). P. 132- 138.
- 1. Коновалова Н.О. Оволодіння дітьми середнього дошкільного віку соціокультурним компонентом іншомовної комунікативної компетентності в умовах закладу дошкільної освіти. Науковий простір студента: пошуки і знахідки 21 (ч. 1): матеріали X Всеукраїнської науково-практичної студентської інтернет- конференції (31 березня 2023 року): збірник тез. Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова. 2023. С. 311-313.
- 2. Коновалова Н.О. Білінгвальне освітнє середовище у закладах дошкільної освіти як засіб формування у дітей середнього дошкільного віку іншомовної комунікативної компетентності. Інноваційні освітні технології в системі неприривної освіти: вітчизняний і світовий досвід упровадження: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. Проф. А.О. Ярошенко, проф. В.М. Слабка, проф. Л.В. Барановської. Київ: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 132-135.
- 3. Коновалова Н.О. Мотиваційний аспект оволодіння дітьми середнього дошкільного віку іншомовною комунікативною компетентністю. Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. 28-29 березня 2023 р. / за ред. О.П. Демченко, Н.О. Пахальчук; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної. Вінниця: ТОВ «МеркьюріПоділля», 2023. Вип. 12. С. 77- 79.
- 4. Коновалова Н. Гуманістична спрямованість педагогів у процесі формування у дітей середнього длошкільного віку іншомовної комунікативної компетентності. Контексти наукових досліджень Володимира Боднаря. Адаптивне навчання студентів в умовах воєнного стану та відновлення України: матеріали І Всеукраїнських педагогічних читань пам'яті Володимира Боднаря (3жовтня 2024 року): збірник тез / ред. кол. В.П.Андрущенко (голова). Київ: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова. 2024. С. 85-87.
- 5. Коновалова Н. Засоби формування іншомовної мовленнєвої компетентності у дітей середнього дошкільного віку в закладах дошкільної освіти. Подолання мовних та комунікативних бар'єрів: освіта, наука, культура: збірник наукових праць / за заг. ред. О.В. Ковтун. Київ: НАУ. 2023. С. 163-170.
- 6. Konovalova N. Foreign experience in formation foreign communicative competence through international communication in preschool children. Інноваційні освітні технології в системі неперервної освіти: від дошкільної освіти до освіти дорослих (вітчизняний і світовий досвід упровадження): Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції 20 березня 2024 року, м. Київ, Україна / за заг. ред. Т.О. Олефіренка, Г.Г. Цвєткової, Л.В. Барановської. Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова. 2024. С. 111-117.

- 7. Коновалова Н. Білінгвальне освітнє середовище у закладах дошкільної освіти як засіб формування у дітей середнього дошкільного віку іншомовної комунікативної компетентності. Інноваційні освітні технології в системі неперервної освіти: вітчизняний і світовий досвід упровадження: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / за заг. ред. проф. А.О. Ярошенко, проф. В.М. Слабка, проф. Л.В. Барановської. Київ: Видавництво УДУ імені Михайла Драгоманова. 2023. С. 132-135.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цвєткова Ганна Георгіївна

2. Hanna H. Tsvietkova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1556-4856

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рейпольська Ольга Дмитрівна

2. Olha D. Reipolska

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5524-7110

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=6wY_Rn4AAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141221

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федоренко Світлана Вікторівна
2. Svitlana V. Fedorenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8517-9975

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58817680500

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Наталія Іванівна
2. Nataliia I. Melnyk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04, 13.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6641-0649

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Державний університет "Київський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Довбня Софія Олегівна

2. Sofiia O. Dovbnia

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2882-4680

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=YStygRwAAAAJ; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57732242500

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Ходунова Вікторія Леонідівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Ходунова Вікторія Леонідівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кліваденко Наталія Іванівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна